

Lecția 6 · Patriotismul și manifestările sale

Introducere

Ce îți vine în minte când auzi cuvântul „patriotism”? Poate un stadion plin, cu un tricolor uriaș, sau parada militară de 1 Decembrie. Dar iubirea de țară nu se vede doar la parade. Se vede și când înveți istoria țării, când duci mai departe o tradiție, când strângi un ambalaj aruncat în pădure sau când îi respecti pe cei care vorbesc altă limbă decât tine. În această lecție afli ce este patria, ce înseamnă să fii patriot, prin ce fapte se arată iubirea de țară, care sunt simbolurile țării și de ce patriotismul nu înseamnă ură față de alții.

În această lecție vei descoperi

- ce este patria și de unde vine cuvântul;
- ce este patriotismul și cine este patriot;
- prin ce fapte se manifestă patriotismul: unele cerute de lege, altele alese de fiecare;
- care sunt simbolurile naționale și zilele lor;
- de ce patriotismul nu înseamnă xenofobie sau șovinism.

Patriotismul, dincolo de drapel

1. În lecția trecută ai aflat că păstrarea tradițiilor este esențială pentru identitatea culturală. Poate fi păstrarea unei tradiții și o formă de iubire față de țară?
2. Urmărește un scurt video: *Cum se manifestă patriotismul autentic*. Ce gesturi de patriotism arată, în afară de imn și de drapel?
3. Adevărat sau fals? „Pentru orice om, patria este numai țara unde s-a născut.” · „Patriotismul se manifestă doar atunci când îți aperi țara.” Păstrează-ți răspunsul: îl verifici la sfârșitul lecției.
4. Întrebarea lecției: cum se vede, în fapte, că îți iubești țara?

Răspunsul îl construim pas cu pas, în cele patru secțiuni de mai jos.

1. Patria – mai mult decât locul nașterii

Definiție

Numim **patrie** țara în care ne-am născut, ea nefiind doar teritoriul geografic pe care îl ocupă, ci și modul de viață al poporului nostru, istoria, cultura și tradițiile.

Patria este țara în care o persoană s-a născut sau unde s-a stabilit definitiv și față de care are sentimentul de apartenență și se simte foarte atașată.

Originea cuvântului *patrie* se află în limba latină: *patria* — „tărâm părintesc”. Patria înseamnă rădăcinile noastre, strămoșii noștri, continuitatea noastră ca popor pe aceste meleaguri.

În anumite condiții, patria poate să însemne și țara în care am ajuns să trăim mai târziu și față de care ne-am atașat. Patria este țara față de care suntem legați prin sentimente de iubire și de respect.

2. Patriotismul se vede în fapte

Definiție

Patriotismul reprezintă iubirea, devotamentul și atașamentul față de țară.

Patriotul este persoana care își iubește propria țară.

Patriotismul înseamnă atașament și loialitate față de poporul din care faci parte, precum și respectul față de realizările și valorile înaintașilor și ale contemporanilor. Un patriot trebuie să fie o persoană responsabilă, tolerantă, cu respect față de oameni și față de instituțiile statului.

Patriotismul este o valoare morală care cuprinde nu doar iubirea, ci și cunoașterea propriei patrii și ceea ce facem noi dincolo de declarațiile de dragoste. Sentimentele față de țară reies din acțiunile noastre, din felul în care contribuim fiecare, după puterea și priceperea noastră, la bunăstarea patriei.

Ne putem manifesta patriotismul prin cunoașterea limbii și a istoriei poporului, prin păstrarea tradițiilor și a obiceiurilor, prin conservarea și promovarea patrimoniului cultural, prin protejarea patrimoniului natural și păstrarea unui mediu curat și prin îndeplinirea îndatoririlor de cetățean: apărarea țării, plata taxelor și a impozitelor; și prin implicarea în viața comunității și solidaritatea față de membrii ei.

Unele dintre aceste fapte sunt **îndatoriri prevăzute de Constituție**, pe care legea le cere tuturor; pe altele **le alegem singuri**:

Îndatoriri prevăzute de Constituție	Fapte pe care le alegem singuri
fidelitatea față de țară (art. 54)	cunoașterea limbii și a istoriei țării
apărarea țării (art. 55)	păstrarea tradițiilor și a obiceiurilor
plata impozitelor și a taxelor (art. 56)	grija față de mediu, de patrimoniu și de comunitate

Patriotismul presupune și capacitatea de a te raporta critic la realitățile sociale, semnalând ceea ce nu funcționează normal și propunând soluții pentru îmbunătățirea lor.

3. Simbolurile țării

Definiție

Simbolul național este un semn care reprezintă o țară, un semn distinctiv al acesteia.

Patriotismul se caracterizează și prin apărarea simbolurilor naționale și prin respectul față de ele: drapelul, imnul, ziua națională, stema și sigiliul. Fiecare are povestea lui:

26 iunie — Ziua drapelului național. La 26 iunie 1848, Guvernul revoluționar a decretat tricolorul steag național al tuturor românilor. **29 iulie — Ziua imnului național.** La 29 iulie 1848, „Deșteaptă-te, române!”, simbol al unității Revoluției Române de la 1848, a fost cântat pentru prima dată în Parcul Zăvoi din Râmnicu Vâlcea. **1 Decembrie — Ziua națională a României.** La 1 decembrie 1918, Marea Adunare Națională de la Alba Iulia a votat unirea Transilvaniei, a Banatului, a Crișanei și a Maramureșului cu România.

Patriotismul: semnificație, manifestări și simboluri

Patriotismul reprezintă dragostea și devotamentul față de țară, având rădăcini în istoria, cultura și tradițiile poporului. Acesta nu înseamnă respingerea altor neamuri, ci asumarea responsabilității civice, protejarea patrimoniului și cinstea adusă simbolurilor naționale.

Definirea și exprimarea patriotismului



Dragoste, devotament și legătură cu strămoșii
Provine din latina *patria* și reprezintă atașamentul față de modul de viață și istorie.



Exprimare prin fapte și responsabilitate civică
Se manifestă prin cunoașterea limbii, protejarea mediului, respectarea legilor și plata taxelor.



Datorie proprie, nu ură față de alții
Înseamnă dorința de a deveni un popor vrednic, respectând sentimentele celorlalte națiuni.

Simboluri și zile naționale



26 iunie – Ziua drapelului național
Aniversează data din 1848 când Tricolorul a devenit steag național.



29 iulie – Ziua imnului național
Marchează prima intonare a cântecului „Deșteaptă-te, române!” în 1848, la Râmnicu Vâlcea.



1 Decembrie – Ziua națională a României
Aniversează Marea Unire de la Alba Iulia din 1918.

Patriotismul pe scurt: ce înseamnă, cum se arată și care sunt simbolurile și zilele țării.

Din lege

Constituția României, art. 12 — Simboluri naționale: drapelul României este tricolor, culorile fiind așezate vertical, în ordinea următoare începând de la lance: albastru, galben, roșu; ziua națională a României este 1 Decembrie; imnul național al României este „Deșteaptă-te, române!”; stema țării și sigiliul statului sunt stabilite prin legi organice.

Consecință: simbolurile țării nu le alege fiecare cum îi place; sunt scrise în Constituție și sunt ale tuturor cetățenilor. De aceea, respectul față de ele este o formă de patriotism.

4. Patriotismul nu înseamnă ură

Patriotismul nu înseamnă a crede că străinii ne sunt dușmani. Așa cum noi ne iubim patria, fiecare popor o iubește pe a sa, și suntem datori să respectăm și să onorăm sentimentele patriotice ale tuturor. Scriitorul Mihail Sadoveanu spunea: „*Patriotismul nu înseamnă ură împotriva altor neamuri, ci datorie către neamul nostru; nu înseamnă pretenția că suntem cel mai vrednic popor din lume, ci îndemnul să devenim un popor vrednic.*”

Definiție

Xenofobia este ura față de străini, desconsiderarea acestora.

Șovinismul este afirmarea superiorității unei națiuni în raport cu alte națiuni, desconsiderarea, ura față de persoane ce aparțin altei națiuni.

Patriotismul nu înseamnă xenofobie sau șovinism; iubirea de țară nu exclude prețuirea celor diferiți și nu înseamnă ostilitate față de străini. Dimpotrivă, cel care își iubește țara îi prețuiește, în aceeași măsură, pe toți cei care trăiesc pe teritoriul ei. Conservarea valorilor care poartă marca națională și ocrotirea valorilor culturale ale minorităților naționale sunt, deopotrivă, forme de manifestare a patriotismului.

Ivan Patzaichin, canoistul de etnie lipoveană din Delta Dunării, de patru ori campion olimpic, spunea: „*Chiar dacă sunt de altă etnie, mândria mea este că sunt român.*” Iar istoricul Nicolae Iorga scria: „*Un patriot se recunoaște prin faptul că respectă și caută să adune și să îmbunătățească țărâmurile și oamenii, pe când un șovinist urăște tot ce nu-i seamănă și dezbină oamenii.*”

Din lege

Constituția României, art. 4 alin. (2): România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.

Consecință: România este patria tuturor cetățenilor ei, oricare le-ar fi limba, religia sau originea. Cine îi desparte pe oameni în „mai români” și „mai puțin români” nu e mai patriot, ci contrazice Constituția.

Rezumat

1. Patria este țara în care ne-am născut sau în care ne-am stabilit și de care ne simțim legați; ea nu este doar un teritoriu, ci și modul de viață, istoria, cultura și tradițiile poporului.
2. Patriotismul este iubirea, devotamentul și atașamentul față de țară; patriotul este persoana care își iubește țara.
3. Patriotismul se vede în fapte: unele sunt îndatoriri prevăzute de Constituție — fidelitatea față de țară, apărarea ei, plata impozitelor și a taxelor —, iar pe altele le alegem singuri.
4. Simbolurile naționale — drapelul, imnul, ziua națională, stema și sigiliul — sunt stabilite prin Constituție și prin lege; respectul față de ele este o formă de patriotism.
5. Patriotismul nu înseamnă xenofobie sau șovinism: cine își iubește țara îi respectă și pe cei care aparțin altor popoare.

Verifică-te

1. **Completează.** Când se cântă imnul țării, ne în picioare. · Respectăm naționale, precum imnul, drapelul și stema țării. · În competițiile internaționale, când concurează sportivii români, îi
2. **Zilele țării.** Ce sărbătorim la 1 Decembrie, la 24 ianuarie și la 15 ianuarie?
3. **Scrie.** Scrie 3–4 rânduri: de ce spune Mihail Sadoveanu că patriotismul nu înseamnă ură împotriva altor neamuri? Folosește termenii patriotism și xenofobie.

Explozia stelară

Steaua patriotismului. În centrul unei stele cu cinci colțuri scriem PATRIOTISMUL; în fiecare colț stă un cuvânt de întrebare: Ce? Cine? Unde? Când? De ce? Fiecare grupă primește un colț, formulează cât mai multe întrebări care încep cu acel cuvânt, alege una și îi caută răspunsul în lecție.

Colțul stelei	Exemple de întrebări
Ce?	Ce este patria? · Ce fapte arată că îți iubești țara? · Ce simboluri are România?
Cine?	Cine este patriot? · Cine poate fi patriot — doar cei născuți în România? · Cine stabilește simbolurile naționale?
Unde?	Unde se vede patriotismul? · Unde se cântă imnul? · Unde îți poți arăta iubirea de țară în afara țării?
Când?	Când sărbătorim ziua națională? · Se manifestă patriotismul doar în război? · Când devine iubirea de țară ură?
De ce?	De ce ne iubim țara? · De ce patriotismul nu înseamnă ură? · De ce plătim impozite?

Ce observi: la fiecare colț, răspunsul duce înapoi la fapte — patriotismul nu se vede în cât de tare strigi că îți iubești țara, ci în ce faci pentru ea și pentru oamenii ei.

Din lege

Din lege
Constituția României, Capitolul III — Îndatoririle fundamentale. Art. 54 alin. (1): fidelitatea față de țară este sacră. Art. 55 alin. (1): cetățenii au dreptul și obligația să apere România. Art. 56 alin. (1): cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice. Art. 57: cetățenii români, cetățenii străini și apatrizii trebuie să-și exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți.
Consecință: legea nu-ți cere să-ți iubești țara — iubirea nu se poate cere prin lege. Îți cere să fii fidel, să o aperi la nevoie, să plătești impozitele și să nu calci peste drepturile altora. Tot ce faci în plus vine de la tine.

Știi că

Știi că?
La 25 octombrie se sărbătorește Ziua Armatei Române. În numeroase țări, școlarii asistă în fiecare dimineață la ridicarea drapelului și la intonarea imnului național.
Gândește-te: ce simboluri ale țării vezi tu în fiecare zi, fără să te gândești la ele?